

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: Zienswijze “Tijdelijke regels inzake de instelling van een Klimaatfonds met een looptijd van 2024 tot en met 2030”

Contact: Melanie Provoost, melanie.provoost@geothermie.nl / 06-46090546

Den Haag, 27 mei 2022

Met het instellen van de tijdelijke wet Klimaatfonds beoogd het ministerie meerjarig financiële middelen te reserveren en beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de Klimaatwet om het doel te halen van 55% minder CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990 en klimaatneutraal in 2050.

Geothermie Nederland ondersteunt en ondersteunt het streven van het ministerie om deze doelen te halen en de leden van Geothermie Nederland werken hard om hieraan bij te dragen. De potentie voor geothermie in de glastuinbouw, gebouwde omgeving en industrie is groot. Met 24 bestaande geothermie-locaties en ruim 70 projecten in verschillende ontwikkelstadia in de pijplijn, levert geothermie de komende jaren een flinke bijdrage aan de warmtetransitie. We zien echter dat binnen de omschrijvingen van het Klimaatfonds specifiekere aandacht uit kan gaan naar warmtebronnen en warmte-infrastructuur. Enkel zo kunnen verschillende energiebronnen en CO₂-reductie middelen ingezet worden om de doelstellingen te behalen. Geothermie, als collectieve warmtebron, en het warmtenet dragen bij aan de energietransitie en de reductie van CO₂-uitstoot.

Om de energietransitie te versnellen doen we graag een aantal suggesties en geven we overwegingen mee:

- 1) **Aandacht voor warmte en warmte-infrastructuur.** In het voorstel van de wet is er onevenredig aandacht voor CO₂-neutrale elektriciteitsproductie en CO₂-neutrale energievoorziening, zoals opgetekend in artikel 2 lid a en b. Specifieke aandacht voor duurzame warmte oplossingen ontbreekt en kan zorgvuldiger weergegeven worden. Bijvoorbeeld door in artikel 2 op te tekenen dat er het gaat om CO₂-neutrale energievoorziening in 2050 door middel van elektriciteitsproductie, duurzame warmte, warmte-infrastructuur, energiedragers en energieopslag om op deze manier weer te geven dat het fonds financiële middelen beschikbaar stelt voor de breedte van alle technieken en oplossingen om de klimaatdoelen te behalen.
- 2) **Aandacht voor de glastuinbouw.** In het voorstel van de wet is aandacht voor specifieke doelgroepen zoals bedrijfsleven en gebouwde omgeving, zoals opgetekend in artikel 2 lid c en d, ook andere doelgroepen verdienen deze aandacht met de mogelijkheid om deze financiële middelen in toe te passen zoals de glastuinbouw.
- 3) **Evenredige uitwerking.** In de memorie van toelichting wordt bij de paragraaf doelstelling en reikwijdte weergegeven dat energie-infrastructuur indicatief 4 miljard euro toegewezen krijgt. Geothermie

Nederland hecht er waarde aan om verder uit te werken dat de opgetekende type energie-infrastructuur (waterstof, warmte en laad) een evenredig aandeel uit het fonds ontvangen zodat alle drie de infrastructuur typen aan bod komen. Met name met het oog op de ontwikkeling van warmtedistributienetten; de ontwikkeling van de warmtenetten vindt de komende jaren plaats en zijn noodzakelijk om de opschaling van geothermie op korte termijn te faciliteren.

- 4) **Middelen inzetten voor warmte en warmte-infrastructuur.** In de memorie van toelichting wordt bij de paragraaf doelstelling en reikwijdte aangegeven wat het bestedingsdoel “CO₂-neutrale energievoorziening in 2050” wordt en dit wordt omschreven als hoogwaardige hernieuwbare energiedragers die pas kosteneffectieve CO₂-reductie kunnen faciliteren bij substantiële opschaling. In een eerdere paragraaf is aangegeven dat kerncentrales en een CO₂-vrije gascentrale indicatieve budgetten krijgen. We veronderstellen dat deze typen elektriciteitsproductietechnieken de indicatieve 15 miljard euro niet kunnen benutten. Dit is budget voor een verzameling aan energieproductietechnieken, - bronnen en infrastructuur en deze zijn allemaal nodig om de doelstellingen te behalen. Geothermie Nederland ziet voor zich dat de beschikbare middelen evenredig worden ingezet zodat ook duurzame warmte en warmte-infrastructuur aan bod komen.
- 5) **Opschaling.** In de memorie van toelichting wordt bij de paragraaf doelstelling en reikwijdte weergegeven dat een hoogwaardige hernieuwbare energiedrager voldoet aan kosteneffectieve CO₂-reductie en een substantiële opschaling. Wat is in deze een kosteneffectieve CO₂-reductie en wat is een substantiële opschaling? Wie is verantwoordelijk voor de uitwerking en wie ziet erop toe dat de doelen voor kosteneffectiviteit en opschaling worden behaald?
- 6) **Afbakening.** In de memorie van toelichting wordt bij afbakening ten opzichte van andere fondsen benoemd dat er een afbakening is ten opzichte van het Transitiefonds Landelijk Gebied en Stikstof en het Nationaal Groeifonds. Het verder uitwerken van de afbakening kan wenselijk zijn om transparant te zijn en duidelijkheid te bieden. Het is daarnaast onduidelijk wat de afbakening is ten opzichte van de SDE++-regeling of Europese fondsen?
- 7) **Onafhankelijk advies.** In de memorie van toelichting wordt benoemd dat de fondsbeheerder onafhankelijk advies kan inwinnen. Onafhankelijk advies inwinnen is altijd waardevol, echter, wie bepaald deze onafhankelijkheid en wie toetst de objectiviteit van de adviesgever? Geothermie Nederland hoopt dat hiervoor geen nieuwe instanties in het leven worden geroepen. Inhoudelijke, onafhankelijke instanties zoals onder andere de Raad van State en het Planbureau voor de Leefomgeving hebben zich bewezen om over deze onderwerpen, gedegen advies te geven en de objectiviteit daarvan is gewaarborgd. We kunnen ons voorstellen dat de fondsbeheerder bij deze instanties advies inwint. Wel zien we voor ons dat kennis en expertise wordt ingewonnen bij een brede vertegenwoordiging uit het stakeholderveld. Zo kan er optimaal toegewerkt worden naar versnelling en optimalisatie om goed aan te sluiten bij de marktontwikkelingen.
- 8) **Evaluatie.** In de memorie van toelichting wordt een tussentijdse en integrale evaluatie voorgesteld. Geothermie Nederland juicht dit toe. Naast het evalueren van het functioneren van het fonds als geheel en de zorgvuldigheid van besluitvorming ontbreekt er volgens Geothermie Nederland in deze evaluatie een analyse of de klimaatdoelen worden behaald met de dan bestaande middelen. Vervolgens is het ook belangrijk te evalueren of er voldoende voortgang gemaakt wordt ten opzichte van Europese doelen als de RED en de EED.

Geothermie Nederland is ervan overtuigd dat we samen de klimaatdoelstellingen kunnen behalen en onze leden staan in de startblokken om hieraan bij te dragen. We gaan graag met u in gesprek om een verdere toelichting te geven wanneer dit wordt gewenst.

Met warmte groeten,

Hans Bolscher
voorzitter Geothermie Nederland